

Naam kandidaat _____ Kandidaatnummer _____

Aanwijzingen voor de kandidaat:

- 1 Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.
- 2 Voordat de cd wordt gestart, krijg je tien minuten de tijd om het vragenboekje in te zien.
- 3 De vragen moet je in het vragenboekje beantwoorden.
- 4 Na vraag 29 heb je een pauze van vijf minuten.
- 5 Antwoorden moeten met inkt zijn geschreven.

Aanwijzingen voor de surveillant:

- 1 Er zijn twee cd's. Tien minuten na het begin van het examen moet worden gestart met cd 1 - track 1.
- 2 De cd moet worden stilgezet na vraag 29 (vijf minuten); daarna wordt verder gegaan met cd 2 - track 1.

Dit examen bestaat uit 53 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 79 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Twee liederen uit een Haarlems liedboek uit 1643

cd1 track 2

Dit vragenblok is gebaseerd op twee liederen uit een Haarlems liedboek uit 1643. Veel liederen in dit boek zijn geïnspireerd door schilderijen van de Haarlemse schilder Frans Hals.

De vragen 1 t/m 4 gaan over het eerste lied. Dit is een liefdesklacht. De Hertogin van Savoye beklagt zich dat haar man Mendossa zich niet voor haar interesseert, terwijl zij overloopt van liefde voor hem. De klank is een halve toon lager dan de notatie. Bij de liedtekst is de oud-Nederlandse spelling vervangen door een modernere.

Je hoort de instrumentale inleiding één keer.

1p 1 Hoeveel stemmig is dit gedeelte?

.....

cd1 track 3

Je hoort twee keer het eerste couplet. De tekst is afgedrukt.

- 1 Gheyle Hertoginne, zeg, waar wilt gij hene, Hoge Vrouw, ik bid u doch: bedaat.
- 2 Offert gij u minne, Prinses, aan diegene die nooit wenst met U te zijn gepaart?
- 3 Zal dan uw eer en wijdberuchte faam door zo'n daad verliezen hare naam?

1p 2 Geef met drie letters de vorm van dit couplet weer.

... - ... - ...

cd1 track 4

Je hoort het laatste couplet gevolgd door het naspel. De tekst is afgedrukt.

- 1 Schoon dat mijn reden, zoekt van 'tgeen te trekken daar mijn ziel op 't hoogste punt na haakt,
- 2 Ben ik niet tevreden; ja ik schijn te gekken met mijn zelfs, ach! hoe mijn ziel nu blaakt,
- 3 Door liefdeskracht in tomeloze lust die niet kan zijn dan van Mendos geblust.

1p **3** Wat is de functie van de vioolpartij bij het couplet?

.....

1p **4** Op welke zin is het naspel gebaseerd?

Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd1 track 5

De volgende vragen zijn gebaseerd op het lied 'De Westfeeling mit dem Kinne'. Dit is een lied in het Westfaals dialect (een streek in Duitsland), waarin de spot wordt gedreven met de vele landarbeiders uit Duitsland die in Holland werk zochten. In deze tekst gaat het om een huisvader die zijn krijsende kind tot bedaren probeert te brengen met de pap die zijn vrouw aan het koken is. Het kind kan niet wennen aan de Hollandse pap.

Je hoort een deel van de instrumentale inleiding twee keer.

1p **5** Noteer één maat van het begeleidingsritme.

1p **6** Geef de technische term voor de begeleidingswijze in dit fragment. Laat 'ostinaat' buiten beschouwing.

.....

cd1 track 6

Van het begin van het eerste couplet is de melodie afgedrukt, maar er is één voorteken weggelaten.

1p 7 Noteer dit voorteken voor de betreffende noot.

1p 8 Benoem het interval dat met een haak is aangegeven.

.....

1p 9 In welke toonsoort staat deze melodie?
Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd1 track 7

Je hoort twee keer het gehele eerste couplet. Dit bestaat uit vijf zinnen.
De tekst is hieronder afgedrukt.

- a Noe doe hunnesfotke woe schreijet sou tho mik?
- ... Moeme zet yn Potke mit bryken up veur dik.
- ... 't Lieve kinne kriet tho roozen dol, wen 'et man vretten wol.
- ... 't 'Eft nein dret tho vretten, Moeme kumt mit brie ou bie.
- ... 't Kinne mut wat etten, 't is tho roozen dol no brie.

2p 10 Geef met nog vier letters en eventuele accenten de vorm van dit couplet aan.
De eerste letter is gegeven.

cd1 track 8

Van een gedeelte uit dit couplet is de melodie onvolledig afgedrukt.

2p 11 Noteer de ontbrekende noten (toonhoogte en ritme).
Je hoort het fragment vier keer.

cd1 track 9

Alle liederen in dit Haarlems liedboek zijn als eenstemmige melodieën overgeleverd. Het ensemble Camerata Trajectina heeft zelf begeleidingen geschreven voor deze uitvoeringen.

Je hoort uit beide gehoorde liederen één keer een gedeelte.

Hoewel de meespelende instrumenten niet dezelfde zijn, vertoont de rolverdeling van de begeleidende instrumenten enkele duidelijke overeenkomsten.

- 1p 12 Noem één zo'n overeenkomst.

.....

W.A. Mozart - Sonate voor piano en viool KV 376, 1e deel

cd1 track 10

Dit vragenblok gaat over het eerste deel uit een sonate voor piano en viool van Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791). Dit deel staat in de hoofdvorm.

Het begin van thema 1 wordt door de piano gespeeld. De melodie hiervan staat afgedrukt.

Deze melodie wordt, zij het iets veranderd, direct daarna herhaald.

- 1p 13 Wat is het verschil tussen de melodie en de herhaling, gelet op de ligging (toonhoogte)? Noem daarbij ook het interval.

Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd1 track 11

Je hoort dit fragment nog drie keer.

De viool speelt eerst een lang aangehouden toon en speelt daarna parallel mee met de pianomelodie. Dit gebeurt zowel in de melodie als in de herhaling.

- 1p 14 Geef in het notenvoorbeeld van vraag 13 met een haak aan waar de viool parallel meespeelt met de pianomelodie.

cd1 track 12

Je hoort het vervolg twee keer. De melodie wordt nu door de viool gespeeld.

1p 15 Welke notenwaarden worden in de bovenstem van de piano gespeeld?

.....

cd1 track 13

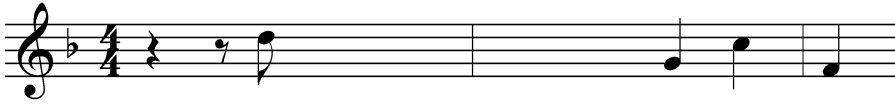
Je hoort een gedeelte uit de doorwerking één keer.

1p 16 Geef de technische term voor de dynamiek die hier voornamelijk wordt toegepast.

.....

cd1 track 14

In het slot van de doorwerking spelen de viool en de piano unisono. De vioolpartij staat onvolledig afgedrukt.

3p 17 Noteer de ontbrekende noten (toonhoogte en ritme).

Je hoort het fragment vijf keer.

cd1 track 15

De doorwerking bestaat uit vier gedeeltes: drie gedeeltes van elk ongeveer acht maten en het slotgedeelte dat je gehoord hebt bij vraag 17.

2p 18 Beschrijf voor de gedeeltes 2 en 3 de rolverdeling tussen de viool en de piano. De beschrijvingen van het eerste en het slotgedeelte zijn gegeven.

Je hoort de doorwerking twee keer.

eerste gedeelte: Alleen piano.

tweede gedeelte:

derde gedeelte:

slotgedeelte: De viool en piano spelen unisono.

cd1 track 16

Je hoort twee vergelijkbare fragmenten, het eerste uit de expositie, het tweede uit de reprise. In beide fragmenten spelen viool en piano dezelfde melodie, maar de toonhoogte van deze partijen ten opzichte van elkaar is in fragment 1 anders dan in fragment 2.

- 2p **19** Geef voor beide fragmenten aan hoe de partijen zich ten opzichte van elkaar verhouden, gelet op de toonhoogte.

Je hoort eerst fragment 1, daarna fragment 2, en dit twee keer.

fragment 1

fragment 2

cd1 track 17

Je hoort het slot van de reprise twee keer.

- 1p **20** Op hoeveel verschillende akkoorden is dit fragment gebaseerd?
Je kunt de laatste maat buiten beschouwing laten.

.....

Jamie Cullum - Everlasting Love

cd1 track 18

Dit vragenblok is gebaseerd op het nummer 'Everlasting Love' in de versie van de Britse jazz-zanger Jamie Cullum.

In de intro wordt door piano en bas enige malen een ritmisch motief gespeeld.

- 1p 21 Welk van onderstaande ritmes geeft dit motief het beste weer?
(Omcirkel het juiste alternatief.)

- 1p 22 Geef de technische term voor zo'n herhaald motief.
Je hoort het fragment vier keer.

.....

cd1 track 19

Je hoort twee keer het eerste couplet. De tekst is hieronder afgedrukt.

Hearts gone astray deep in hurt when they go
I went away just when you needed me so
You won't regret I'll come back begging you
Won't you forget welcome love we once knew

- 1p 23 Geef de term voor de speciale zangwijze die wordt toegepast bij (onder andere) de onderstreepte woorden 'hurt', 'you' en 'back'.

.....

- 1p 24 Bij welk woord verandert voor het eerst de akkoordbegeleiding?

.....

cd1 track 20

Je hoort dit couplet en het daaropvolgende refrein drie keer.

- 3p **25** Noem drie verschillen tussen de melodie van het couplet en die van het refrein.
Ga bij je antwoord uit van de refreïnmelodie.

1

2

3

cd1 track 21

Van de eerste helft van het refrein is de tekst afgedrukt.

Open up your eyes ...
then you'll realise ...
Here I stand with my ...
everlasting love ...

Voor deze vier gedeelten worden drie verschillende motieven gebruikt; één ervan wordt dus twee keer gebruikt. De drie motieven staan hieronder afgedrukt.

- 2p **26** Noteer achter elk van de vier tekstgedeeltes het nummer van het bijbehorende motief.

Na een korte leestijd hoor je het fragment drie keer.

cd1 track 22

We vergelijken het eerste couplet met het tweede. Beide coupletten hebben dezelfde tekst, die nogmaals is afgedrukt.

Hearts gone astray deep in hurt when they go
I went away just when you needed me so
You won't regret I'll come back begging you
Won't you forget welcome love we once knew

- 2p **27** Noem voor zowel de melodie als de begeleiding één verschil tussen de beide coupletten. Het gaat in beide gevallen om een verschil dat in tenminste drie regels voorkomt. Richt je antwoord op couplet 2.
Je hoort eerst couplet 1, daarna couplet 2, en dit twee keer.

melodie

begeleiding

cd1 track 23

Van de bridge is de melodie onvolledig afgedrukt, een halve toon lager dan de klank. De fermate is alleen van toepassing bij de herhaling van de melodie.

- 2p **28** Noteer de rest van de melodie (toonhoogte en ritme).
Je hoort het fragment vier keer.

cd1 track 24

Je hoort het zojuist beluisterde fragment nog twee keer.

- 1p **29** Op hoeveel verschillende akkoorden is dit fragment gebaseerd? Laat het laatste akkoord buiten beschouwing.

.....

N. Rimsky-Korsakov - Scheherazade, deel 2

cd2 track 1

Dit vragenblok gaat over een deel uit de symfonische suite Scheherazade van Nicolai Rimsky-Korsakov (1844-1908).

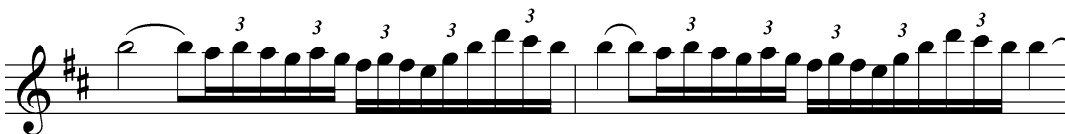
Je hoort de inleiding één keer.

- 1p 30 Welk instrument begeleidt de viool?

.....

cd2 track 2

Je hoort het zojuist beluisterde fragment nog twee keer.
De eerste twee maten van de vioolsolo staan afgedrukt.

Maat 3 van de vioolsolo is afgeleid van de maten 1 en 2.

- 1p 31 Geef boven het notenvoorbeeld met één haak (\sqcap) aan, van welk gedeelte maat 3 is afgeleid.

cd2 track 3

Je hoort het volgende fragment één keer.

Hierin wordt twee keer het hoofdthema gespeeld.

- 2p 32 Welke instrumenten doen dat achtereenvolgens?

1

2

cd2 track 4

Je hoort het zojuist beluisterde fragment nog twee keer.

Wanneer het eerste instrument het thema speelt is de begeleiding anders dan wanneer het tweede instrument het thema speelt.

- 2p 33 Beschrijf de begeleiding voor zowel de eerste als de tweede keer dat het thema gespeeld wordt. Laat de instrumentatie buiten beschouwing.
begeleiding 1e keer

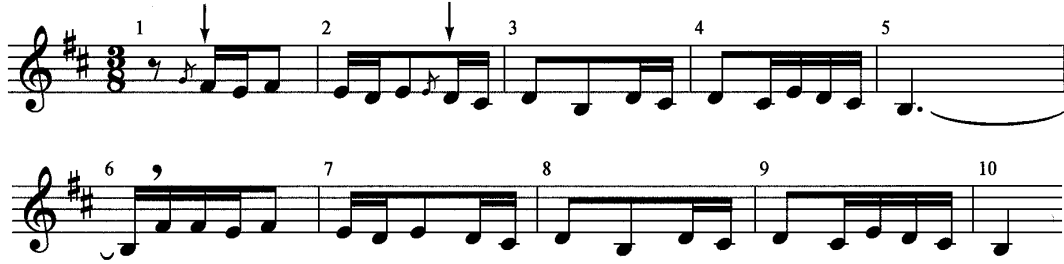
.....

begeleiding 2e keer

.....

cd2 track 5

Van het begin van het zojuist beluisterde fragment staat de melodie afgedrukt.

Op zes plaatsen wordt telkens een korte versiering gespeeld (een korte noot vóór de hoofdnoot). De eerste twee versieringen zijn gegeven.

- 2p **34** Geef met vier pijltjes aan waar een dergelijke versiering nog meer gespeeld wordt.

Je hoort het fragment vijf keer.

cd2 track 6

De variant op het hoofdthema die in het volgende fragment door de blazers wordt gespeeld, staat afgedrukt.

De begeleidende instrumenten spelen steeds op dezelfde tel van de maat.

- 1p **35** Op welke tel is dat?

Je hoort het fragment twee keer.

cd2 track 7

Je hoort dit fragment nog twee keer.

Op de pauken wordt meestal een korte roffel gespeeld, maar in een aantal maten wordt een langere roffel gespeeld.

- 2p **36** Geef in het notenvoorbeeld bij vraag 35 met vier pijlen aan in welke maten dat het geval is.

cd2 track 8

In het volgende fragment wordt gebruik gemaakt van een signaalachtig motief dat hieronder staat afgedrukt.

Dit motief wordt verschillende malen geheel of gedeeltelijk en op verschillende toonhoogtes gespeeld door koperblazers.

- 2p **37** Beschrijf twee manieren waarop met dit signaalmotief spanning wordt opgebouwd. Laat de dynamiek buiten beschouwing.
Je hoort het fragment vier keer.

eerst

daarna

cd2 track 9

Je hoort een ander fragment twee keer.

Het signaalmotief van vraag 37 wordt, soms ritmisch iets veranderd, meerdere keren en door verschillende instrumenten en/of instrumentengroepen gespeeld.

- 1p **38** Hoeveel keer wordt het signaalmotief hier gespeeld?

.....

cd2 track 10

Je hoort het slot twee keer.

Hierin wordt naar een climax toegewerkt.

- 4p **39** Noem vier manieren waarop dat gebeurt.

1

2

3

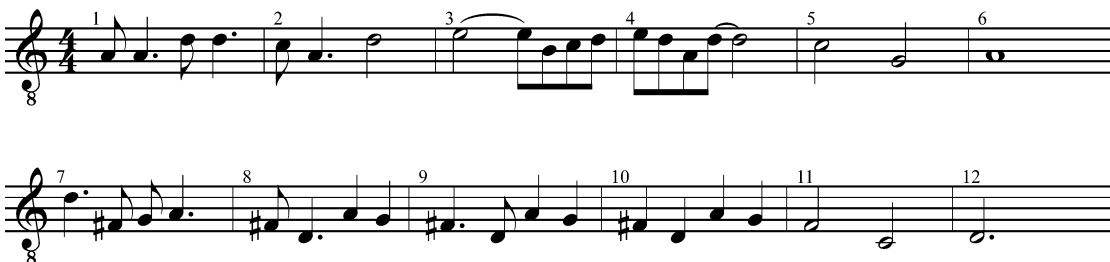
4

Z. Kodály - Háry János suite, deel 3

cd2 track 11

Dit vragenblok gaat over een deel uit de Háry János suite van Zoltán Kodály (1882-1967). In dit deel wordt vier keer een thema gespeeld in verschillende versies en instrumentaties. Daartussenin zijn steeds tussenspelen.

Aan het begin van dit deel speelt een altviool het thema. Dat staat hieronder afgedrukt.

- 1p 40 Geef de Italiaanse term voor de dynamiek in maat 6.

.....

In het gedeelte van maat 7 t/m 10 worden twee noten langer aangehouden dan genoteerd.

- 2p 41 Noteer boven de betreffende twee noten het hierbij horende uitvoeringsteken.
Je hoort het fragment twee keer.

cd2 track 12

Je hoort twee verschillende fragmenten waarin dezelfde melodie wordt gespeeld. Deze melodie is hieronder afgedrukt.

- 2p 42 Welk instrument speelt de melodie in fragment 1?

Welk instrument speelt de melodie in fragment 2?

Je hoort eerst fragment 1, daarna fragment 2, en dit twee keer.

cd2 track 13

Je hoort nogmaals eerst fragment 1, daarna fragment 2, en dit twee keer.
De begeleiding van fragment 1 verschilt duidelijk van die van fragment 2.

- 2p **43** Beschrijf van beide fragmenten een kenmerk van de begeleiding. Laat instrumentatie, tempo en dynamiek buiten beschouwing.

fragment 1

fragment 2

cd2 track 14

In het volgende fragment speelt een blaasinstrument de volgende melodie.

- 2p **44** Plaats een kruisje onder de maten waar de cymbalom meespeelt.
Je hoort het fragment twee keer.

cd2 track 15

Je hoort twee verschillende tussenspelen. In beide fragmenten speelt een cymbalom mee.

- 1p **45** Wat is het verschil tussen beide fragmenten gelet op de rol van de cymbalom. Ga bij je antwoord uit van het tweede fragment.
Je hoort eerst fragment 1, daarna fragment 2, en dit twee keer.

.....

cd2 track 16

Je hoort van een van de zojuist beluisterde fragmenten een kort gedeelte. Hierin speelt de klarinet een van de afgedrukte alternatieven, ritmisch bij benadering genoteerd.

- 1p **46** Omcirkel welk alternatief dat is.
Je hoort het fragment drie keer.

A

B

C

D

Chicago - 25 or 6 to 4

cd2 track 17

Dit vragenblok gaat over het nummer '25 or 6 to 4' uit 1970 van de groep Chicago. Het nummer is bijna geheel gebaseerd op een zich herhalend basthema van vier maten.

Je hoort het begin van de intro drie keer.

- 1p 47 De melodie van het basthema staat afgedrukt, maar er ontbreekt één voorteken.
Noteer dit voor de betreffende noot.

cd2 track 18

Van het volgende fragment uit de intro staat de melodie bij benadering afgedrukt.

- 2p 48 Op drie momenten wordt door de trombones tussen twee noten een glissando gespeeld.
Geef in de melodie met een boogje tussen de noten aan waar dit gebeurt.
Je hoort het fragment drie keer.

cd2 track 19

Je hoort het zojuist beluisterde fragment en het begin van couplet 1 drie keer.
Het basthema van vraag 47 staat nogmaals afgedrukt.

- 1p 49 Bij het couplet wijzigt het ritme van dit thema.
Beschrijf deze wijziging.
-

cd2 track 20

Je hoort twee keer couplet 1. De tekst ervan staat afgedrukt.

- 1 Waiting for the break of day
- 2 Searching for something to say
- 3 Flashing lights against the sky
- 4 Giving up I close my eyes

Elke zangregel wordt afgesloten met een blazersmotief. Het blazersmotief aan het eind van regel 3 verschilt van dat aan het eind van de andere drie regels.

2p **50** Beschrijf voor beide gevallen het melodieverloop en noem de instrumenten die het motief spelen.

	regel 1, 2 en 4	regel 3
melodieverloop
instrumenten

cd2 track 21

Je hoort één keer couplet 1 en daarna één keer couplet 2.

1p **51** Noem het belangrijkste muzikale verschil tussen beide fragmenten. Ga bij je antwoord uit van couplet 2.

.....

cd2 track 22

Je hoort een gedeelte uit de gitaarsolo twee keer. Hierin wordt het basthema van vraag 47 (met wat kleine variaties) vier keer gespeeld.

In de loop van elk van de vier keer wordt een korte drum fill-in gespeeld.

1p **52** Bij welke keer is deze drum fill-in het meest uitgebreid?

.....

cd2 track 23

In het slot van het nummer wordt het basthema nog twee keer gespeeld.

Bij de tweede keer wordt duidelijk naar het slot toegewerkt.

2p **53** Beschrijf twee manieren waarop dat gebeurt.

Je hoort het fragment twee keer.

1

2

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.